

Enhet	Kundnummer	Datum
Elevhälsan Österåker 2024		2024-09-19

Åtgärdsplanen skriven av			
Titel	Namn	Tel nr	e-post
Leg receptarie	Anna Czajkowski Mikalsen	0702316748	anna.czajkowski-mikalsen@apoteket.se
Affärsområde Dos & Vård, Farmacikonsult			

Medverkande	Åtgärdsplan skickad till
Marika Trautmann Ångman, MLA samt skolsköterskor ute på de olika verksamheterna	Marika.angman@osteraker.se

Sammanfattning:

Kvalitetsgranskningen av läkemedelshanteringen på Elevhälsan i Österåker bygger på Socialstyrelsens föreskrifter för läkemedelshantering, HSLF-FS 2017:37. Granskningen är att ses som ett led i verksamhetens eget kvalitetssäkringsarbete och man uppmanas att fortsätta med sina egenkontroller för att bibehålla en god och säker läkemedelshantering.

Årets granskning omfattade besök på samtliga kommunens skolor, dvs i tur och ordning Sjökarbyskolan, Söraskolan, Österåkers gymnasium, Österskärsskolan, Rydbo skola, Ljusterö skola, Rosenkälla skola, Margretelundsskolan, Åkerstorpsskolan, Tråsättraskolan, Skärgårdsstadsskolan, Solskiftesskolan och Röllingbyskolan. Under besöket fick skolsköterskan på plats berätta om sitt praktiska arbete och de lokala förutsättningar som rådde på just den skolan. Läkemedelsförvaring och erforderliga checklistor granskades.

Det sammanlagda intrycket är att Elevhälsan i Österåker har ett högt kvalitetstänk, noggrant utarbetade riktlinjer och en väl fungerande läkemedelshantering. En förutsättning är dock att samtliga berörda tagit del av rutinerna och arbetar enligt de uppsatta kvalitetsdokumenten samt att informationsöverföringen fungerar i alla led.

De förbättringsförslag som identifierades finns upptagna i åtgärdsplanen nedan. Enheten utser ansvarig och sätter tidplan.

Förbättringsförslag avseende	Åtgärd	Ansvarig	Tidsplan	Kommentar/status
Lokala rutiner för läkemedelshantering	- Säkerställ att alla sjuksköterskor tagit del av kommunens riktlinjer för läkemedelshantering. Noterade att vissa rutiner inte följdes avseende arbetssätt vid vaccinering (se punkt nedan), beställning av vacciner (i e vacciner som inte skulle beställas lokalt hade beställts), ej ifyllda checklistor mm. Dessa exempel tyder på att alla inte tagit del av rutinerna. - Den lokala mall som tagits fram fanns ifylld på de flesta skolor med något undantag. Tydliggör gärna direkt i mallen att ett ex ska skickas in till elevhälsochefen. - Uppmana sjuksköterskorna till att använda punkten övrigt i den lokala mallen. Tex på en skola förvarades nyckeln till läkemedelskåpet i ett kuvert i ett arkivskåp, på en annan skola stod kylskåpet i en helt annan del av skolan – sådana saker är bra att notera under övrigt-punkten.			HSLF-FS 2017:37 4 kap 2§
Generella direktiv om läkemedelsbehandling	- Se över maxdos för Alvedon. Enligt direktiven får Alvedon max ges 1 tablett per dag. Då ordinarie dos för Alvedon för tex huvudvärk är 2 tabletter á 500 mg (>40 kg) är det mer rimligt med max 1 dos/dag (dvs det ska vara OK att ge 2 tabletter). Vidare får Alvedon endast ges tre gånger per läsår, vilket framkom att det i vissa fall kan vara svårt för sjuksköterskorna att hålla reda på. Förslag att ändra till tre gånger per termin? - Diskussion uppstod på flera skolor huruvida vissa läkemedel bör tas bort från de generella direktiven. Buventol hade nästan ingen av sjuksköterskorna använt sig av det senaste året.			<i>Att ta upp i gruppen:</i> -måste man lagerhålla samtliga läkemedel som ingår i de generella direktiven (ej enligt föreskriften)? - kan man lägga ut kartor av tex Desloratadin på mindre skolor (en utmärkt idé för att spara pengar och minska kassation)?

Behandlingsanvisningar för anafylaxi/allergi/astma	Säkerställ att behandlingsanvisningar för anafylaxi finns tillgängliga i akutlådan samt att de är aktuella. Anvisningar saknades helt på en skola samt noterade inaktuella på en annan skola.			
Informationsöverföring	Se över era kanaler för informationsöverföring. Hur ska (medicinsk) information delges på ett sätt så att alla sjuksköterskor får samma info och kan ta del av varandras goda råd? Under granskningen uppdagades att det skapats en gruppchat där HSL-information utbyttes, men alla sjuksköterskor var inte inbjudna i denna chatgrupp och inte heller MLA, som definitivt bör vara den som tar initiativ eller godkänner en dylik informationskanal.			
Generika	När läkemedel blivit utbytt enligt generisk substitution behöver alltid namnet på läkemedlet som administrerats dokumenteras i journalen. I ert fall gäller detta för närvarande endast Desloratadin båda styrkor, där det förekom olika märken på nästan alla skolor och där namnet inte stämmer överens med det som står i Prorenata. För att få full spårbarhet behöver sjuksköterskan göra ett tillägg i journalanteckningarna i dessa fall.			HSLF-FS 2017:37 8 kap 12§
Beställning och leverans av läkemedel	- Den första punkten i den lokala mallen innefattar beställning av läkemedel. Här bör även vaccin inkluderas. Mottagande och leverans av läkemedel bör också beskrivas. Förtydliga gärna i mallen. - Eftersom leverans av läkemedel kan ske när sjuksköterskan inte är på plats, är det viktigt att sjuksköterskan vid avisering om			HSLF-FS 2017:37 12 kap 1§

	leverans informerar annan personal på skolan om hur läkemedlen säkert kan förvaras tills sjuksköterskan är på plats.			
Temperatur	- Rumstemperatur dokumenterades på samtliga skolor utom en. Ett par skolor hade inte dokumenterat min/max temperatur enligt rutin utan endast dokumenterat den avlästa temperaturen. Max och min är i detta avseende ofta mer intressant för att ha koll på fluktuationer i temp över dygnet. - Säkerställ att läkemedel förvaras under rätt temperaturbetingelser. Alltför höga temperaturer förekommer på ett flertal skolor. De skolor som uppmätt max temperatur på 30 gr och över uppmanades att skriva avvikelser på detta. På dessa skolor bör en portabel A/C vara ett krav, både för att säkerställa läkemedlens kvalitet samt med hänsyn till sjuksköterskornas arbetsmiljö.			HSLF-FS 2017:37 12 kap 1§
Förvaring i läkemedelskåp	- När sjuksköterskans rum eller läkemedelskåp flyttas ska alltid en riskbedömning utföras innan. - Undvik att placera läkemedelskåp i badrum då det alltid är ökad risk för fukt i badrum. På förekommen anledning, då en av skolorna hade läkemedelskåpet i ett badrum.			Förvaring av läkemedel - 1177
Vacciner	- Enligt kommunens riktlinjer ska det vaccin som är kvar efter läsårets slut lämnas in till MLA. Denna rutin följdes inte på ett par av skolorna. - Två av skolorna hade beställt vacciner som inte skulle beställas lokalt enligt riktlinjerna (utan enbart hämtas hos MLA vid behov). - Arbets sättet vid vaccination bör ses över i de kommunala riktlinjerna. Enligt befintlig rutin ska sjuksköterskans medsystem utföra själva vaccinationen medan sjuksköterskan som arbetar			

	på aktuell skola journalför. Vissa sjuksköterskor ville hellre göra tvärtom och om det ska tillåtas bör rutinen formuleras på ett annat sätt. • Det bör också framgå av er dokumentation vem som är medsystemer och medverkat vid vaccinationen (enligt en av sköterskorna var det obligatoriskt att ange denna info i en annan kommun). • Det som är av vikt är att dokumentation alltid måste ske i samband med utförd vaccination och inte i efterhand, vilket förekom på ett par av skolorna. HSLF-FS 2017:37 8 kap 12§			
Förvaring i kylskåp	• Kontrollera temperaturen samt dokumentera avläst, min- och maxtemperatur på avsedd lista. Glöm inte nollställa termometern efter avläsning. Temperatur i kylskåp dokumenterades på samtliga skolor utom en. • Enligt kommunens riktlinjer ska temperaturen dokumenteras en gång i veckan. Vårdhandboken rekommenderar daglig kontroll när vaccin förvaras i kylskåpet, se bifogad länk. • Noterade att vattenflaskan för kondens behövde tömmas på tre skolor, där det rådde klar risk för översvämning. Att tömma flaskan en gång per termin är i underkant, rekommenderar att se över och vid behov tömma flaskan en gång i månaden för att undvika översvämning. • Endast läkemedel får förvaras i läkemedelskylskåpen. Noterade matvaror som förvarades i kylskåpet på en skola. • Ett av kylskåpen var så fullproppat med vaccin att hyllorna bågnade och det gick inte ens att komma åt att se vattenflaskan. Enligt kommunens riktlinjer ska vaccin beställas vid flera tillfällen under terminen för att undvika alltför kostsamma incidenter som kan uppstå tex vid strömavbrott.			HSLF-FS 2017:37 12 kap 1§ <i>Se info under temperaturkontroller:</i> Förvaring av läkemedel - Vårdhandboken (vardhandboken.se) Oscar TempLog / Oscar Medtec

	Säkerställ att kylskåpets larmfunktion fungerar. Kylskåpet ska pipa när temperaturen överstiger 8 gr. Bra att testa vid terminsstart. För en säkrare hantering och automatiskt larm vid haveri finns Oscars temp log, se länk.			
Kalibrering	- Skapa en rutin för kalibrering av kylskåp och termometrar. Oscarskylar bör kalibreras vart tredje år. Kalibrering beställs via Oscar Medtec - Digitala termometrar bör kalibreras varje år (görs enklast genom att jämföra visad temperatur med annan tillförlitlig termometer).			
Arkivering	Säkerställ att ifyllda blanketter för rekvisition av läkemedel sparas enligt SKR:s riktlinjer. Likaså om det förekommer indragningar som berör verksamheten ska dessa fyllas i och arkiveras på varje berörd skola. Checklistor för temperatur behöver inte sparas, förutom om det förekommit avvikelser i avlästa och dokumenterade värden.			
Hållbarhet/användningstid	- Det saknades brytningsdatum på några förpackningar. Skriv alltid datum på läkemedel som får förkortad hållbarhet efter öppnande (i era fall berörs Hydrokortisonkräm, Alsolsprit och Buventol, som alla är hållbara 6 mån efter öppnande). - Säkerställ att den checklista för hållbarhet som MLA tillhandahåller fylls i vid terminsstart. Noterade att listan helt saknades på ett par skolor. - En skola hade utgångna läkemedel i lager (där hade dock sjuksköterskan ännu inte fått behörighet att beställa läkemedel).			HSLF-FS 2017:37 12 kap 1§

Kassation	Påsar för återlämning av utgångna läkemedel bör finnas tillgängliga på samtliga skolor så att kasserade/utgångna tydligt separeras från kuranta läkemedel. Endast en skola hade påse för kassation tillhanda.			
Kvalitetsarbete	- Säkerställ att det finns en samsyn kring vad som är en avvikelse och att de avvikelser som rapporteras systematiskt följs upp och används i verksamhetens förbättringsarbete. Enligt flera av sjuksköterskorna var det en punkt som aldrig "hanns med" på mötena. Rekommenderar att avvikelser tas upp som en stående punkt på framtida möten i kvalitetshöjande syfte. - Avvikelser ska dokumenteras på rätt sätt för att kunna få en korrekt hantering. På förekommen anledning, inte i en teamschat som inte ens alla sjuksköterskor har tillgång till, utan i Prorenata i ert avvikelssystem.			

Föregående kvalitetsgranskning

Föregående rapport från dec-23 har inte följts upp punkt för punkt, men under granskningarna kunde konstateras att samtliga punkter var åtgärdade på central nivå (även om vissa brister kunde identifieras på vissa enskilda skolor, vilket framkommer i rapporten).

Kommande kvalitetsgranskning

Då årets kvalitetsgranskning var av en så övergripande karaktär och rutiner och arbetssätt är så väl implementerade i verksamheten, kan nästa läkemedelsgranskning vänta till 2026. Detta förutsatt att organisationen tar tag i återkoppling av avvikelser samt ser över informationsöverföringen.

Socialstyrelsens föreskrift för ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården, HSLF-FS 2017:37

Se den tillhörande handboken för vägledning i den praktiska tillämpningen av föreskriften samt stöd i komplettering av lokala rutiner:

[Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/ordination-och-hantering-av-lakemedel-i-halso-och-sjukvarden)